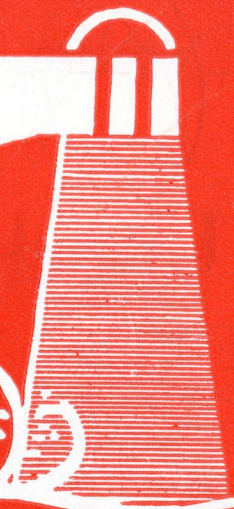

Kyrbåken

N:r 8
1945

Pris
20 öre

Aktuellt:

Uppskattat *Sid. 2*

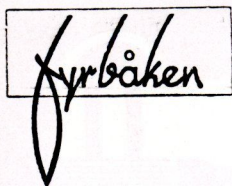
Boksidor *Sid. 4-7*

Vid lägerelden *Sid. 9*

Lucia-tävlingar *sista sid.*

bryt seden!

VÄLF LUCIA!

Uppskattat

Finansministern meddelade i samband med det nyss timade riksdagsöppnandet en del förslag rörande nöjesskatten och nöjesskattemedlen. Onekligen har han därvid att röra vid en skatteform, som diskuterats i det oändliga. Inledningsvis önskar han att endast en skala tillämpas och utvecklar i fortsättningen en del detaljer i sammanhanget. Allt det skall vi gå med tystnad förbi just nu. I TT:s tyvärr ganska knapphändiga meddelande omtalas emellertid i slutet att hr Wigforss inte anser att "tillställningar" som nykterhetsföreningar och andra anordnar i nykterhetsbefrämjande syfte kan befrias från nöjesskatt. Tidigare hade han bl. a. berättat att idrottstävlingar i stor utsträckning kommer att befrias från dylika pålagor.

Det förefaller minst sagt som om hr Wigforss med detta har de allra största förutsättningar att öka och vidga sin oftast orättvisa impopularitet. Det är egentligen ganska märkligt att man ännu inte mera allmänt fått klart för sig att det finns de allra största skäl att privilegiera nykterhetsföreningarna i detta stycke. Dagligen och stundligen serveras frikostigt fakta i sådan övervuldigande grad och så överbevisande att man tycker att alla vidare diskussion vore meningslös. Den som sedan tilläventyrs blundar för dessa kan emellertid inte gärna undgå att göra rätt tråkiga erfarenheter antingen direkt eller genom att läsa tidning-

arna. I verkligheten är det ju så att nykterhetsföreningarna om de lämnades friare spelrum måhända hade möjligheter att nå bättre resultat än vad de allmänt erkänt redan gjort och detta skulle sannolikt betyda att staten skulle tillföras eller rättare sagt slippa betala ut betydande summor för dem som ser ett behov av att ruinera sig själv och förstöra trevnaden i samhället. Nykterhetsrörelsen har bevisat att den vill och kan göra åtskilligt för samhället och man kan tryggt förutsätta att den skulle göra det i ännu högre grad om den befriades från dessa skatter. Absolut otvetydiga bevis för denna sak kan vem som helst — även finansministern — läsa i den lilla utmärkta broschyr som slutar med meningen "Bryt seden". Skulle så finansministern vara tveksam om han skulle få in tillräckligt med pengar till staten i alla fall så finns det ytterligare en möjlighet. Höj sprit-skatten! Det finns alldeles för billiga möjligheter att förstöra sig själv i detta land!

Logen Vivan i Vivstavarv och kretslogerna i Njurunda och Borgsjö—Haverö ha tagit initiativet till offentliga Lucia-evenemang inom sina områden. Legenderna om Lucia som bringar ljus i en mörk tid harmonierar väl med våra strävanden och som var och en vet har firandet av Lucia blivit en omhuldad tradition inom våra loger och ungdomsloger. När nu dessa avdelningar velat föra ut denna tradition på ett vidare fält är detta givetvis bara att uppskatta. Säkerligen kommer evenemang av detta slag att samtidigt utgöra en god propaganda för godtemplarorden.

Samtliga tre arrangörer ha förvisat sig om stöd av Nya Samhällets reklamöjligheter och denna tidnings spalter ha också på ett mycket frikostigt sätt öppnats för detta ändamål. I dagarna har även utsänts affischer, vilka fästa uppmärksamheten vid de tävlingar som föregå Lucia-soaréerna. Alla vackra flickor inbjudas att tävla om att bli Lucia på ett av tre ställen och man kan väl vara förvissad om att alla bevakar sin chans att bli Lucia i sin egen hembygd. Var och en av de Lucior som Nya Samhällets läsekrets utser bland dem en jury föreslagit erhåller ett vackert smycke och tärnorna kommer inte heller att bli lottlösa. Det första öppnade förslaget på den kandidat som sedan samlar de flesta rösterna kommer vidare att erhålla ett pris.

Vi uppmanar alltså alla att delta i dessa tävlingar och på det sättet garantera de tre arrangerande avdelningarna framgång. Samtidigt understryker vi naturligtvis att detta inte bör inkräkta på de lokala Luciaarrangemangen, men måhända blir det tänkbart att logerna på olika platser kan "låna" den officiella Lucia som utsetts. Om tävlingarna läses vidare på sista sidans helsidesannons.

Fyrbåken

Organ för
Medelpads distrikt
av I. O. G. T.

Red. och ansv. utgivare:
H. Norling, Kyrkogatan 24,
Sundsvall.

Prenumerationspris 2 kr.
Postgirokonto 77 15.

Nya Samhällets Bok- & Accidenstryckeri
Sundsvall 1945 2615

IMATVÄTT är överlägsen vanlig kemisk tvätt på samma sätt
om vältvätt är överlägsen tvätt med bara vatten.

Imatvätt fås enast hos

Flyrens

IMATVÄTT

Kyrkogatan 30
Telefon 1770

Föreningsledarkursen en fullträff

Först som sist skall det sägas: Föreningsledarkursen blev en fullträff. Distriktsrådet hade nog inte i sina djärvaste drömmar vågat räkna med att kursen skulle bli så bra som den blev och att tacksamheten till kommunerna stiger i proportion därmed är helt naturligt. De flesta kommuner ha mycket frikostigt bidragit med anslag och därmed möjliggjort denna kurs. DT, Erik Olsson, nämnde även detta i sitt hälsningsanförande och hoppades även i detta sammanhang att detta betyder att myndigheterna mer och mer börjar förstå värdet av folkrörelserna i samhällets tjänst.

Redan första dagen bjöd på ett storslaget program. Rektor Ali Nordgren inledde en serie föreläsningar som formade sig till en ypperlig grund för kännedomen om demokratis väsen. Säkerligen fingo deltagarna genom dessa en stabilare och säkrare tro och kunskap om demokrati och dess värden. Fil. mag. Verner Sahlström inledde samma dag sin talarkurs och berättade nu och i fortsättningen på sitt alltid lika inspirerade och inspirerande sätt.

Söndagskvällens samkväm bjöd på många trevliga programpunkter. Torp-Stödes kretstemplare Karl-Erik Jonsson hälsade välkommen och musik utfördes av en "inhemsk" duo.

Verner Sahlström talade på ett intresseväckande sätt om Alkohol och glädje och DS Hans Norling läste ett par dikter av Frans G. Bengtsson.

Efter andra dagens möda samlades logen "Ålsta" — tillfälligt konstituerad för detta tillfälle — till logemöte, till vilket många ordsbor även infunnit sig. Deltagarna "gnuggades" här i sättet att genomföra ett riktigt logemöte. Förarbete hade gjorts av ett logeråd och en programkommitté och resultatet blev ett utmärkt "studiemöte" som säkerligen var och en hade nytta av. I programmet ingick en föreläsning av DT Erik Olsson samt sång och musik av Torsten Näslund från Svarvarböle. Livliga diskussioner förekom i skilda ämnen.

Denna högst förnämliga loge sammanträdde redan dagen därpå till högtidslogemöte. Till detta hade "godtemplaren nr 1" Lewin Andersson anlant och han satte givetvis sin speciella prägel på det hela. Tidigare på dagen hade han dessutom hållit en intressant föreläsning om föreningen Norden och hela dagen gick så smått i föreningen Nordens färger. På kvällen talade han om hur en bra loge arbetar och man fick alltså ytterligare tillfälle att fördjupa sina kunskaper i detta viktiga "ämne".

Jämsides med många bra föreläsningar drevs grupparbete under Ver-

Medelpads distriktloges av IOGT föreningsledarkurs på Ålsta blev en fullträff i alla avseenden och elever och lärare voro nöjda med sitt verk. Som en grundval för kursen stod demokratin och f. rektor Ali Nordgren lade denna med sina förnämliga föreläsningar om demokrati och diktatur.

ner Sahlströms, Erik Olssons och Hans Norlings ledning. Eleverna fick även här tillfälle att praktiskt utföra saker och ting som hör samman med föreningsledning. Den enda möjliga anmärkningen på denna kurs skulle vara att tiden för grupparbetet var för kort och att därför inte allt kunde genomgås så i detalj som skulle ha varit nödvändigt. Föreläsningarnas antal däremot räckte väl till för en sexdagars kurs. Med det utmärkta resultat som nåtts vid detta första försök vågar man väl emellertid förmoda att kommunerna skall ytterligare visa sin vänlighet och ge distriktet möjlighet att genomföra flera kurser. Det torde stå fullt klart att denna varit till nytta för alla parter.

Vid den festliga avslutningen harangerade DT först och främst rektor Nordgren, som han betecknade som en av grundläggarna av den kom-

Deltagarna i kursen samlade utanför folkhögskolan. Till vänster ses tre av lärarna, DT Erik Olsson, DS Hans Norling och fil. mag. Verner Sahlström. Längst till höger ses Lewin Andersson och vid hans sida skolans husmor, fröken Ingrid Nordgren.

Café METROPOL

KÖPMANGATAN 9. — Tel. 3964.

STALLET DÄR MAN TRIVS!

Extra gott kaffe; egen brödtillverkning.

Bondens år kallar fornminnesforskaren dr Sigfrid Svensson sin mycket intressanta bok om hur alla gamla märken och minnesregler uppkommit. Den gamla hederliga bondepraktikan intar en framskjutande plats i denna bok och dess betydelse för människorna utreds. Som bakgrund till framställningen har han tecknat en värdefull kulturhistorisk översikt. Recensenten har här intill plockat ur några trevliga detaljer ur boken.

Här i hyperboreernas vintriga landmären utgjorde naturen själv den enda kalender man hade att tillgå innan Vitekrist erövrade sinnena och gjorde den ena dagen olika den andra. Den var tillförlitlig nog och nog detaljrik. Man rättade sig efter månens ny och nedan och man observerade snart nog att vinter följde på sommar. Rätt snart fann man förmodligen också att den långa vintern kunde lämpligen delas i mindre intervaller och sommaren naturligtvis i ännu högre grad. Jägaren fann att vissa villebråd förekom olika rikligt vid olika tidpunkter och att andra kanske vid vissa tider inte fanns alls. Fiskaren upptäckte liknande fenomen beträffande sina villebråd. Kanske antecknade man sig till minnes att hal-lonfallen fylldes av saftiga röda bär ungefär vid samma tidpunkt år från år och att blåbären inte dröjde så värst länge därefter.

I och med att kristendomen infördes i landet på olika vägar komplicerades emellertid det hela betydligt. De främmande prästmännen förde med sig kravet på att man skulle hålla reda på en massa olika dagar med underliga och

munala demokratin i Medelpad. Han tackade honom liksom även Verner Sahlström och Lewin Andersson för de strålande föreläsningar de alla hållit. Inte heller husmor, fröken Ingrid Nordgren blev bortglömd och naturligtvis inte skolan och dess rektor, David Palm. Eleverna tackade ledning och lärare genom ingenjör Gunnar Pettersson, Svartvik.

svärförståeliga namn, som var ungefär just jämnt vad vanligt enkelt folk stod ut med — mestadels mer än det. Urbanus och Paulus, Gregorius och Maria på en massa ställen och allt vad det nu hette. Säkerligen hade prästerna det ganska besvärligt själva med den saken ute i bygderna och värre blev det för menigheten. I de mera betydande orterna, i de stora kyrkorna, höll sig prästerna med präktiga kalendarier, men så där vid sidan om fick man nöja sig med kalenderstavar. Kalendrar utskurna i trä helt enkelt. För allmogen tillkom så ett slags kalenderstavar speciellt avfattade för svenskt bruk. Det var de s. k. runstavarna och att runorna togos i bruk för detta ändamål vittnar endast om den allena härskande kyrkans anpassningsförmåga.

Dessa runstavar fortlevde mycket länge i Sverge — långt längre än runorna i övrigt voro i bruk som skrivtecken och måhända var det så att man mot

Erik, 18 maj, och Urbanus, 25 maj, avbildade såsom säningsmän, åsyftande att dessa dagar äro sådagar. Ur en bildalmanacka från 1700-talets början. Nordiska museet.

Det är torsdag på fredag i stället för på lördag, för då är det söndag

slutet alldeles glömt av vad runorna egentligen betydde. 1630 påbjöd konungen i Sverge att uppteckningar skulle göras om runstavarna och detta betyder väl då att dessa voro i utdöende. Olof Rudbeck, den mångfrestande herre, som vi hade anledning onämna i vår förra artikel på detta uppslag, tog emellertid runstaven till hjälp i sin bevisföring för att mänsklighetens vagga stått i vårt land — närmast som ett svar på en dansk forskares påståenden om att runstaven kommit från Danmark — och detta hade till följd en renesans för detta redskap. Ytterligare fart tog detta intresse sedan den lärde Pehr Elvius år 1708 hållit en serie föreläsningar om runstaven i Uppsala och en hel rad handledningar i stavens användning utgavs. Senare utgavs även flera ganska "idealiserade" runstavar som hade föga släktskap med sina förebilder.

Jämsides med att runstavarna höllo på att försvinna började ett nytt utländskt påfund att tränga sig på, almanackorna. Inom parentes sagt skall det nämnas att dessa för de flesta utgjorde höjden av ofattbart slöseri med pengar. De måste ju bytas ut varje år. Det lär ha gått så långt att en och annan för att spara de dyrbara pengarna räknade ut hur många år det skulle förflyta innan man kunde använda samma almanacka igen. Men det berättas också om en gubbe som köpte flera alma-

nackor på en gång för att vara garderad . . .

Emellertid kom det sig att almanackorna inte förmådde tränga ut mera allmänt förrän i mitten av sjuttonhundratalet och kalenderstavarna försvunno redan någon gång under det föregående århundradet. Det förefaller alltså som man under avsevärda tidrymder och inom stora områden fått klara sig utan både det ena och det andra hjälpmedlet, då det gällt att hålla rätt på den julianska kalenderns

FÖRLOVNINGSRINGAR

— Bolidenguld —

i alla modeller
och prislägen.

Carlsens Åbergs Eftr.
Guldsmedsaffär

GULDSMEDEN — FACKMANNEN

affären intill EPA

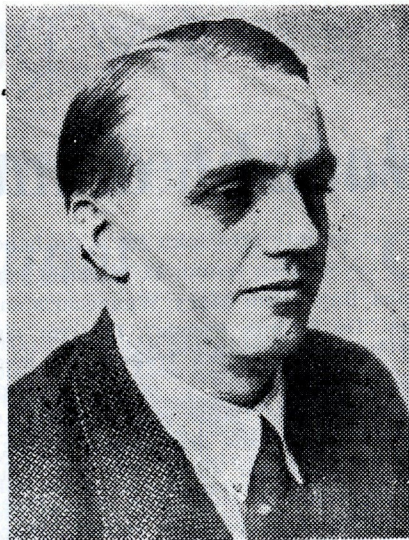
många dagar. Det var heller inte ovanligt att man blev veckovill, men i allmänhet kom man tillrätta med tiden återigen när söndagen kom. Kyrkans klockor hördes vida omkring och hörde man inte dem observerade man bättre vetande grannars färd till Guds hus. Många roliga anekdoter berättas emellertid om folk för vilka tiden vridits ur led. Från det mörka Småland berättas att man ännu i senare delen av adertonhundratalet i många hem saknade almanackor. Däremot förekom det ganska allmänt att man läste en bönbok, kallad Nådastolen, vilken bjöd på en uppbygglig vers för varje dag. På detta sätt kunde man alltså hålla reda på tiden lika bra som med en almanacka. En gång inträffade det emellertid att en gumma, Pella-Lella, höll på att baka juldagen. Hon fick givetvis ganska snart ett påpekande om det olämpliga härutinnan av någon granne och sva-

Samlingsdagarna

ha nu i det närmaste genomförts vid det här laget på de flesta platser. En och annan eftersläntare finns naturligtvis, men huvudsaken är att det blir en samlingsdag, som inledning på arbetsåret. På de allra flesta platser har det varit välbesökta och på allt sätt bra möten. På ett och annat håll håller nog den speciella krigspessimismen sig kvar, men att den är på väg att släppa är tydligt. En plats där man inte känt av några dylika fenomen vare sig tidigare eller nu är Bredsjön, varifrån vi fått denna entusiastiska skildring. Vi gamla loger ha en hel del att lära av den unga logen Bredsjön:

Logen 5246 Bredsjön hade sin samlingsdag den 17 oktober 1945. Värdet var inte det allra bästa, men rätt många hade infunnit sig ändå. Logen Bredsjön hade i år fått en efterlängtat talare, nämligen Carola Persson från Sundsvall. Det var en upplevelse att höra henne tala om arbetsuppgifterna, människokärlek och människovärde. Vi fick med henne kring ett enkelt dukat kaffebord höra om gångna godtemplardagars med- och motvind och hur Godtemplarorden hade fostrat sina medlemmar till duktiga män och kvinnor. Om Medelpads distrikts alla loger skulle få ett besök i månaden av Carola Persson så skulle Medelpads distrikt bli ett av de främsta. Till sist vill vi ge Carola Persson den allra finaste kritik som tänkas kan, samt hälsa henne välkommen åter till logen 5246 Bredsjön.

Logerrådet.

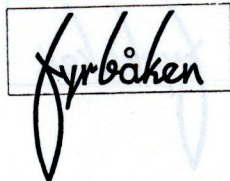

Sigfrid Svensson.

rade då: "Är det jul. Det kom på mig oväntat. Då har jag läst nådastolen fel".

Den som till äventyrs inte heller hade en Nådastol att tillgå fann på andra sätt. Någonstädes hade en kvinna tagit för vana att rita ett streck på ett ställe på vävstolen för var vardag och ett kors för söndagarna. På ett annat ställe ritade hon ett streck för varje aln hon vävde. Naturligtvis inträffade det en gång att hon förväxlade det hela och ritade ett dagstreck på platsen för alnarna och så blev den veckan en dag för kort. På lördagen gjorde hon sig följaktligen klar att gå i kyrkan.

Exemplen här skulle kunna mångfaldigas, men vår avsikt är endast att presentera ett par smakbitar. Smakbitarna äro hämtade ur museimannen och fornminnesforskaren, fil. dr. Sigfrid Svenssons intressanta bok *Bondens år*

och den skulle vi vilja rekommendera till studium. Måhända är det vi skummat ovan inte det han främst avsett meddela med sin bok. Det är frågorna om hur alla gamla märken och minnesregler uppkommit som han främst önskat besvara. Det är mycket den gamla hederliga bondepraktikan som möter, men i helt ny dräkt. Han har inte bara berättat all den gamla, ofta kanske tvevelaktiga, visdomen, utan han har även talat om varifrån denna härstammar och hur den uppkommit. Bondens år är en mycket läsvärd och mycket intressant bok.

M'lock.

Sigfrid Svensson: *Bondens år*. LT:s förlag. Kr. 3: 75.

Medlemsvärvningen

Uppfinningsrikedomen då det gäller att inspirera till medlemsvärvning är stor och tydligt är att man på många ställen tar allvarliga tag för att klara av de 5 % som uppsatts som mål. Det hägrar ju också en vaccher bok som pris. För dagen skall vi bara anteckna att deltagarna i kursen på Ålsta lovat att var och en skaffa fem nya medlemmar som tack för kursdeltagandet. Det blir närmare 200 stycken bara det. Det kan också nämnas att logen Hälleberget och logen Rätt och Sanning utlyst en liten privat tävlan — femkamp — där bl. a. medlemsvärvning ingår. Red. för Fyrbåken är tacksam för alla meddelanden om denna sak.

En fullträff nå de

LUCIAKANDIDATER

som fotografera sig hos

Foto *
ENGSTRÖM

Innehavare:

ALBERT ENGSTRÖM

VAR KRITISK

vid KEMISK TVÄTT
eller FÄRGNING

ty det är stor skillnad på arbetsutförandet.

SUNDSVALLS KEMISKA TVÄTTANSTÄLT (Söderlunds)

Ring 1234 och vi hämta. — Trädgårdsgatan 6

OBS.! Gardiner tvättas och spänns. OBS.!

Kineser

Man känner sig som en oförfädd klump i ordens värld när man läser Kineser. Hwang Tsu-Yü och Alf Henrikssons tjugusende samling kinesiska dikter från olika epoker. Spröda och fina som droppar av dagg och man tvekar att ta dem i munnen rädd att de ska falla sönder till någon västerländskt tjockflytande ordcement. Man är liksom rädd att man skall blanda hop orden, så att man förlorar den där förunderliga stämningen och tappa bort den där enkla djupa visdomen. Vad är jag, mitt folk och alla andra västerlänningar för hopplöst tillkrånglade uppkomlingsdårar egentligen, tänker man och man blygs inför denna fullkomnade vishet. Så här skrev en man 2300 år före Kristus:

Dagen gryr, av arbete full.

Med vila kommer natten.

Jag vänder min åker för matens skull.

Jag gräver min brunn och får vatten.

Vad angår mig kejsarens ära och

prakt,

storhet och makt?

Det var alltså för mer än 4200 år sedan.

Alf Henriksson har tillsammans med sin kinesiske kollega lyckats väl bevara stämningen och den djupsinniga enkelheten i dessa dikter. Noterna om författarna äro även de välfunna. Om Ho Sung, vilken dog 527 e. Kr., står det exempelvis: Ho Sung var åtta år gammal då han behärskade poesins konst. Han var en glödande älskare av plommonblommor. Vi gör oss berömda genom att skjuta ett äpple av huvudet på någon annan, tåga över Bält med kanoner och allt eller bygga pyramider. Men den högst betydande skalden i Kina, Ho Sung, har blivit berömd för att han älskade plommonblommor. Så långt i vishet dröjer det länge innan vi kommer. Kineser är en fin bok. Rätteligen borde den bli en best seller, men blir det lika säkert inte... Värde i volymen höjs ytterligare genom Birger Lundquists vinjetteckningar.

H. N—ng.

FYRBÅKEN Danskt drama i romanform

Det är inte ofta man får i sin hand en modern roman så klassiskt ren i sina linjer som Mary Waagechristensens "Du är min Fjende". Den rör sig likt de gamla antika tragedierna med endast tre personer — och en hastigt förbiskymtande fjärde som utlösare av det sammanhopade dramatiska sprängämnet — och har en så gott som fullständig rummets enhet. Det hela utspelar sig under några korta veckor i skarven mellan vinter och vår på gränsen till två länder i krig med varandra — av personnamnen att döma kan man gissa på Ryssland och Tyskland. Handlingen är till sist sällsynt enhetlig. Man skulle mycket väl kunna tänka sig det hela överfört till scenen: det skulle bli ett drama på den inre linjen, fyllt av repliker som härfint mäter känslornas och tankarnas ömtåligaste nyanser. Romanen rör sig kring mycket elementära kategorier i den mänskliga sammanlevnaden: hat och kärlek, pliktkänsla och egoism, motsatserna, som till sist löper samman i en konstnärligt fulltonig försoning.

Det drama som utspelar sig i Katjas lilla skogstorp mellan henne själv, hennes svagsinte sväger Wladimir och den vilsekomne flygaren från det främmande landet, har som sin absoluta förutsättning kriget, som dödar och föröder, för samman och skiljer. Men samtidigt vill det visa hur föga de framkonstruerade motsatser, som ett krig betyder, har att göra med människans inner-

Äventyr med Jesaja

Stockholmskyrkoherden Erik Arbin för oss i sin nya bok ut på äventyr med Jesaja och några till. Dessa bibliska skisser är en tilltalande och säkerligen framgångsrik form för bibelstudium och berättelsernas kombinerande med aktuella händelser ur vår egen värld gör dem än mer värdefulla. "De präglade ett folk" är titeln och Arbin avser visa hur det ofta i tider av motgång trätt fram någon andens storman, som med sin väldiga förkunnelse samlat kring sig en liten lärjungeskara, vilka fört evangeliet vidare, nydanat och räddat sitt folk. Det är en lärorik bok och man tar inte skada av att läsa den.

—ng.

Erik Arbin: De präglade ett folk. Diakonistyrelsen. Pris kr. 5.75.

sta känslö- och viljeliv. Katja får till sist inte dela livet med den främmande flygare, i vars närhet hennes äktenskaps adertonåriga hat smälter ned under några få veckor, men det är inte kriget som skjuter in den slutliga barriären. De inre motsättningarna hos henne når till sist en jämvikt, som inte på något

FÖR BIBLIOTEKEN!

"En klar vilja som inte tål svek och halvheter"

skriver red. Elmgren i Reformatorn om

Folke Fridell

Tack för mig — grottekvavn

En arbetarroman

och fortsätter:

"— — — För många kommer denna skildring att ha mer att säga än den mest finslipade roman. — — — En hyllning till det bästa hos den svenska arbetaren, den okuvliga idealitet som kommer honom att med olika folkrörelser som redskap kämpa mot slaveri och likriktning.

Det ligger något friskt och livsdugligt i hans fränhet." — — —

— — — Till den grad omodern är denne författare att han gör samtliga sina hjältar till godtemplare — — — Har heder av sitt verk. — — — Förtjänar att läsas. — — — Han har gnistan. — — —

Red. N. S. Norling i Arbetarbladet.

304 sidor.

Pris endast 6: —, inb. 8: —.

I bokhandeln eller direkt från
FEDERATIVS
Stockholm

BOKSIDOR

En Vendelbo om Vendelboer och annat

De flesta av oss känner väl till att Larsen-Ledet är skapt efter ett alldeles särskilt mönster. Något som vår herre tar till endast vid mycket enstaka tillfällen. Själv berättar han att hans hemtrakt bebos av en speciell sort människor; en Type, der — hvor den kommer til Udfoldelse — syner stort og er i Besiddelse af en Raekke skarptskaarne Egenskaber, deriblandt mange gode: en Selvstaendighed, der let bliver til Stejlhed, en Retfaerdighedssans, der hyppigt forvandles til Rethaveri, en Oppositionstrang, der af og till udarter til Kvaerulanteri. För Larsen-Ledets del tillkommer därjämte en del icke oväsentliga karaktärsdrag. Främst humor. I det allra närmaste alla slag av denna förnämliga gåva har han utrustats med. Om Vendelboerna berättar han — det är hans folk — att de alltid längtat efter frigörelse från det övriga Danmark, men att det förmodligen är tur att det inte blivit av. Den dag, som man skulle välja president skulle det nämligen visa sig omöjligt på den grunden att det skulle bli alldeles på tok för många kandidater.

Larsen-Ledet är rolig och han kan berättas som få. Det är ett frodigt, rikt och

sätt är ställd i beroende av krigsaffekternas ytliga krusningar; den är helt ett resultat av de individuella spänningsspolernas utslag. Till denna utveckling helt på den inre linjen bildar krigets buller, som tränger in i stugan i form av kulprutesmatten och flygmotorsurr, ett meningsfyllt ackompanjemang.

T. H.

Mary Waagechristensen: Du er min Fjende, 182 s. Jespersen og Pio. 8 danska kr.

KONDITORI
Elegant men trivsamt
ORIENT
STORGATAN
5
SUNDSVALL

Tel. 4195

frikostigt språk han använder i sin självbiografi Mit Livs Karrusel, av vilken nu första delen Bondedreng utkommit hos Danmarks största förlag Gyldendal. Den som mot förmodan inte blivit bekant med den store godtemplaren kan bli det på ett sällsynt angenämt sätt genom att läsa denna hans bok och var och en kommer att med spänning vänta på de kommande delarna.

H. N—ng.

Larsen-Ledet: Mit Livs Karrusel. Bondedreng. Gyldendal. 270 sid. 7:75 danska kronor.

Nordiska folksagor

Det finns knappast någon farmor längre, som berättar gamla folksagor för sina barnbarn, så som man gjorde det, då hon var ung. Det är skada, ty i dessa sagor möter oss mycket ofta gammal livsvisdom och de är säkerligen inte mindre inspirerande på den barnsliga fantasien än vår tids seriebilder. Även vi vuxna kan gärna läsa dem och bli unga igen eller också kan vi läsa dem för att få en inblick i det som man kallar folksjäl.

Kooperativa Förbundets Bokförlag har hittills givit ut tre band sagor och sägner från våra grannländer Norge, Finland och Estland. Inte alla dessa sagor ha uppstått här. En del är vandringsgods. Bland de norska återfann jag t. o. m. en med samma motiv som hos kabylerna i norra Afrika. Den har emellertid blivit rotfast i norr och präglas av samma stämning som de, som ha sitt upphov bland norska fjäll och Skandnaviens mörka skogar. Även tiden har inverkat på sagorna. De ha utvecklats med dem och övertagit de nya tidernas tekniska uppfinningar. En sådan saga liknar ett utgrävningsfält, där man stöter på olika formationer och motsvarande fyndigheter. Men denna jämförelse stämmer inte helt och fullt. Sagan har trots att den representerar olika tidsskeden blivit ett levande helt. Norske folkeäventyr, finska folksagor, estniska sagor och sägner, i alla dem återfinna

Välj Edra pjäser, revyer etc. ur vår repertoar, då är succén säkrad! Här nedan några trevliga förslag.

Glada käken. Revybyggnad i 2 avdelningar. Byggmästare Nils Bie. Uppför "Glada käken" på Er plats och Ni vinner grundmurad popularitet. Kr. 3:—.

Snurriga familjen. Boogie-Woogie-snurr. Lustspel i 1 akt. 3 h., 2 d. av Eva Dununge. Festlig humor — en succé i kvadrat. Kr. 1:50.

Sherlock Holmes får besök. Lustspel i 1 akt av Gösta Rybrant. 3 h. Typerna äro lätta att framställa, och replikerna äro väl tillrättalagda. Kr. 1:50.

Påjnjingstävlingen. Folklustspel i 1 akt av Helmer Grundström. 2 h., 2 d. SLU-ungdomar, rekvirera denna pjäs! Den blir ett uppskattat inslag i program-aftonen. Kr. 1:50.

Gammeltar regerar. Folkskådespel i 3 akter av Nils-Olof Granåsen. 5 h., 3 d. Pjäsen har ett djupt allvar genom sin vädjan till alla att visa hänsyn till medmänniskorna. Kr. 2:—.

Kofferenet. Sketch för 4 damer av Figaro. Jättekomiska situationer. Kr. 0:75.

Skriv i dag och rekvirera de häften som intressera! Vi expediera omg. mot post-förskott. Katalog; erhålles gratis.

MALMGRENS FÖRLAG, Kristianstad

vi många gemensamma motiv, men de har även var och en sin särprägel och sin särskilda charm.

Förlaget har vinnlagt sig om att ge ut sagorna i en mycket tilltalande form. Böckerna har trevligt format, de finska och norska sagorna är illustrerade. De norska illustrationerna har tagits ur den norska upplagan och man finner där bl. a. teckningar av Erik Werdenskiold, Th. Kittelsen och Per Krogh. Det är att hoppas att förlaget inte låter nöja sig med dessa tre trevliga band, utan utvidgar samlingen så småningom tills den blir en samling världens folksagor.

W. B—er.

Norske folkeäventyr. Kr. 4:75

Finska folksagor. Kr. 4:75.

Estniska sagor och sägner.

Kr. 3.75.

Alla i Koop. Förb. Bokförlag.

Det stora söderslaget

I en pojkbok med titeln Det stora söderslaget skildrar författaren Gunnar Wernström ett lag pojkar, som bor i kvarteren vid Prästgårdsgatan och Wollmar Yxkullsgatan på Söder i Stockholm. Det är Svenne och Tofflan, Lillo, Sluggo, Nippe och Ärtan och vad de nu allt kallas. Mycket beror på karaktären och livsföringen hos den eller de, som tar ledningen i ett pojklag. De här pojkar-

Freudiska problem i dansk roman

na är nog inte märkvärdigare än andra. Att man håller ihop inbördes säger sig självt. Men i det här fallet blir det något mer. Man fostrar varandra och tillägnar sig en ärlig renhårighet och hjälpsamhet även mot utomstående. Det blir expeditioner hit och dit i grannskapet. Man får mycket att bestyra och spännande ting att reda upp.

De stora händelserna är dock stafettlöpningen på Zinkensdamm och "Det

Det ämne som Ellen Duurloos bok "Dömd till undergång" fördjupar sig i är möjligen inte särdeles läckert. Homosexualiteten är ett hörn i de mänskliga komplexernas skräpkammare, som länge fått stå orört. Emellertid är den "vanliga" människans psykologi ett ämne, som vridits, stötts och blötts i så många bykar att det är svårt att avvinna friska kulörer. Man får ge sig in i vrårna och leta efter puckelryggar, andliga och kroppsliga. Detta hindrar emellertid inte att romanen är alldeles utmärkt komponerad och förd till ett konsekvent slut, vars konstnärliga värde emellertid förringas en aning däri-genom att det är åstadkommet genom en olyckshändelse. När denna inträffar, är författarinnan dock färdig med sin huvudperson, han är sedd ur alla synvinklar och det står klart för läsaren att han är "dömd"; där finna inga flera vägar udenom för honom.

Frånsett sin grundläggande sexuella defekt, varav alla hans livsytringar ytterst beror, har Henning Kjeldsen som typ sina föregångare i nordisk litteratur, vilka författarinnan förefaller att mycket väl ha känt till. Han har en

knivsudd Niels Lyhne i sig och en försvarlig nypa av Hjalmar Ekdahls temperament. Men dessa drag hos honom har fått en förklaring som inte var möjlig ens under naturalismens tidsålder. Sen dess har världen sett en Freud.

Det råder inget tvivel om att det är Freud och Freud i hinkvis, som läskat författarinnan under de föga uppbyggliga resorna ner i de underjordiska gångar, som Henning Kjeldsens psyke består sig med. Även slutet är en exemplifiering helt i Freuds anda: när Henning, sedan han förslösat de andliga tillgångar, av vilka han dock skulle kunnat bygga upp ett värdigt liv, står vid branten till undergången, för hon in i handlingen en skådespelare, lidande av samma defekt som Henning men vilken genom sublimering i arbete lyckats övervinna följderna av den och brutit sig en bana som andra människor.

Romanen är raskt berättad, tempot stundom till och med mycket snabbt, och den släpper aldrig greppet om läsaren.

T. H.

Ellen Duurloo: Dømt til undergang, 224 s. Carit Andersens forlag.

Boken om
KOLLONTAY

Carsten Halvorsen:

Revolutionens ambassadör

Det är något fullkomligt nytt att en man skriver så helt erkännansamt och med så oförbehållsam beundran om en stor kvinna.

Moa Martinson.

Boken om Alexandra Kollontay är en spännande skildring, spännande som hennes liv.

Ny Tid.

Författaren... har samlat en mängd med intressant material, som på ett utomordentligt levande sätt skildrar Mme Kollontays sällsamt fascinerande livsöde.

Arbetet.

Kommer att leva långt sedan best seller-romanerna sjunkit i glömskans hav.

Reformatorn.

RIKT ILLUSTRERAD

HÄFT. 9:50, INB. 12:50

Under översättning
till ett flertal språk.

ARBETARKULTUR

DJÄVULSKROGEN

I Kuusalu mellan godsens Loa och Isitri finns en stor grotta, som av

stora söderslaget". Det senare är pojkar-nas eget initiativ och tillkommet för att skaffa medel till en lekplats eller lekhall för ungdomen. Man har ingenstans att hålla till. På gårdarna får ungdomarna inte vara för portvakten eller nervösa människor, som tycker att de bråkar för mycket. I de stora parkerna få de inte vara för föräldrarna, sedan det blivit mörkt och på gatan får de inte vara för polisen.

Under en lång tids arbete i barn- och ungdomsorganisationer har författaren även lärt sig förstå ungdomens problem, kynne och behov. Det är också tydligt, att författaren vill något mer än att bara skapa spännande underhållning. Boken har därför ett gott syfte och är frisk och medryckande. Stilen är naturlig och ledig och inte onödigt bemängd med slang.

Det stora söderslaget. Av Gunnar Wernström. Eklunds Ungdomsböcker. Kart. kr. 3:—.

de kringboende kallas Turpe källare. I denna källare flödade i forna tider en vinåder fram liksom en vanlig vattenåder. Djävulen tog denna källare i besittning och öppnade där en krog. Men han skänkte inte bort vinet, man måste betala för att få en dryck av det. Två vackra flickor sålde det vid en bred sten, som tjänstgjorde som bord. Ett fyllt stop stod alltid på stenen.

Den, som en gång druckit av detta vin, blev som förtrollad. Han kunde inte låta bli att varje dag besöka Turjekällaren för att dricka vin i Djävulens krog. Somliga söpo bort sina kläder, andra sina sista slantar, andra åter sin boskap och alla sina redskap. Somliga lovade till och med att sälja sin hustru och sina barn till trälar bara de fingo av vinet.

Men det fanns en och annan förständig man, som ville rädda sina medbröder ur vinets förbannelse. En gång tog en av dem bort stopet, som stod på stenen. Men strax kommo Djävulens söner och togo tillbaka

Patrullutrustning

En patrull utan traditioner är ingen patrull har någon sagt, och det är verkligen sant. Utan att patrullen har sina egna övningar, utfärder, tävlingar och ev. läger, och utan att den har sina egna befattningshavare som alla känna sig ansvariga, och utan att den har sin egen utrustning, och ev. lokal kan man knappast tala om en patrull i detta ords scoutbetydelse. För att inte tala om vilken glad och trevlig anda det blir i en sådan patrull, där alla äro intresserade och för vars bästa alla går in.

Vad jag närmast hade tänkt komma till i denna artikel är frågan om patrullutrustning. Som vi förut talat om väljer patrullen en materialförvaltare som ser till att all patrullens egendom inte springer sin väg och alltid finnes i gott skick.

Vad bör då en patrull skaffa sig och

stopet. Och på så sätt fortsatte träldomen under vinet. Till och med Kalevipoeg, som var på hemväg från Finland med tolv dussin plank, råkade komma in i Turpekällaren och söp sig full. Trollkarlen, som alltid förföljde honom, rusade genast på honom. Men Karlevipoeg slog honom med plankornas bredsida. Igelkotten rådde hjälten: — Slå med kanten! Slå med kanten! Kalevipoeg slog med brädernas kanter och segrade. Platsen, där de kämpade, kallas från den dagen Siilikörv — Igelkottsöra.

Slutligen gör en annan man ett försök att få slut på krogen. Han rider in i källaren, rycker åt sig stopet och ilar bort. När han vänder sig om, ser han, att Djävulens söner jaga efter honom. De äro nära att hinna honom.

Plötsligt hör han ropet: — Till åkern! Till åkern!

Karlen ser ett åkerfält, i vars hörn fårorna korsa varandra. Han rider dit och slänger stopet mot en sten, så att det krossas. De förföljande löpa efter mannen ända till åkern, men när de se korsfårorna i dess hörn, tors de inte längre.

Vinet som spilldes på marken, förvandlade åkern till ett träsk, och så har den förblivit till denna dag.

Sedan stopet rövats från Trje, sinade vinet i ådern. Visste finns där ännu en källa, men den bjuder blott en dryck, vanligt vatten.

Ur "Estniska sagor och sägner", Kooperativa Förbundets Bokförlag.

hur skaffa medel därtill? Gör upp en lista på vad som ni anser er behöva. Kom sedan överens om att uttaga det erforderliga kapitalet, antingen genom regelbundna mindre veckoinbetalningar, t. ex. 10 öre, eller genom en tillfällig insats från alla medlemmar, stor nog att täcka kostnaderna för inköpet. Givetvis har patrullen sin egen kassör. Patrullen eller dess enskilda medlemmar kan på många sätt skaffa nödigt kapital. Antingen genom att försälja S:t Georgsmärken och svenska flaggor eller genom att åtaga sig något arbete för vilket de kunna tänkas få en slant — ja, sätten äro mångahanda.

När vi nu övergå till att tala om vad en patrull bör äga för utrustning kommer detta givetvis an på vad de enskilda medlemmarna förut äga. Enklast kanske det dock blir om vi håller oss till vad som måste eller åtminstone bör finnas på en patrull, oberoende av om det är patrullens eller någons privata egendom. En annan sak som jag ville ha sagt är, att de saker som patrullen själv kan tillverka alltid kommer att i patrullens ögon bli de värdefullaste.

En sak som patrullen gör själv är pa-

Nya tag

Det är slut på sommarens fröjder och allt vad därmed hänger samman. Det är slut på sol och värme och bad. Det är slut på lägerlivet med alla dess behag. Det är slut med skollov och semester. Men likväl — Vi äro inte ledsna för det, ty det är naturens visa gång och vore det alltid sommar och sol, så skulle vi snart få nog av det. Varje årstid har sitt behag — och hösten också. Inte sant?

Eller hör det kanske inte till det vackraste som finns med en vacker höstdag? En färgprakt utan like, hög och ren

Forts. å sid. 12.

trullflaggan och patrullstaven. Brodera djuret på något tyg, och snida, betsa och fernissa patrullstaven. Genast från början behövs knoprep, kraftiga och tillräckligt långa, 1—1,5 met., ett rep till varje medlem. En liten svensk flagga samt sejnfall och ett block med skruv för att kunna fästa det hela i taket på lämpligt ställe. Ni lär väl flaggprovet praktiskt genom att var och en får hissa och hala flaggan. Vidare hör papper och pennor till patrullutrustning. Vid första utfärd fordras ett kokkärl och ganska tidigt inställer sig behovet av en livlina — livlineprovet hör ju till de svåraste och därför måste träningen börja tidigt. Några bomullsbindor, ett paket bomull, några trekantiga förbandsdukar samt ett par spjälor äro tämligen nödvändiga som övningsmaterial. Kartblad över trakten och en kompass bliva förr eller senare nödvändiga som åskådningsmateriel. Kompassen kan för detta ändamål vara hur enkel som helst men en god Silva-kompass blir ju snart nödvändig i sammanhang med orienteringsprovet och därför kanske det är att rekommendera inköpet av ordentlig sådan.

Vid träning i bedömning är det ofta bra att äga ett måttband för att kontrollera resultaten och lära därav. För gamla patruller kan ett mindre tält för haiker och vandringar vara eftersträfvansvärt. Sjukvårdsutrustningen med väska kommer jag ihåg att vår patrull en gång sparade ihop till. En scoutyx och en scoutspade är ju ej ur vägen för en "förmögen" patrull. Kan nu patrullen ordna det så att alla dessa "grejor" förvaras, antingen i ptr.-lokalen, om sådan finns, eller annars där patrullen har sina övningar, och då helst i en låst låda är det mycket bra. Om en låda i avdelningens skåp får disponeras är det ju utmärkt, men annars kan patrullen göra mycket trevligt genom att brunbetsa den och ev. förse densamma med dekorationer.

t. f. Kc. S. Zaar.

Ni som tänker söka som årets Lucia

— tag fotot hos

POLYFOTO

Gösta Nordberg.

Gösta Nordberg blev överlägsen oldboyssegrare

Logen Magnus Huss i Erikslund hade gjort ett gott arbete, då den med välkände Helge Eriksson-Banläggare, arrangerat årets DM i orientering. Det bör mana till efterföljd bland väst-medelpadingarna som arrangörer. Så där lagom kallt var det, 11 grader, och marken yfrusen och framförallt ett strålande löpväder den 20 oktober, då evenemanget genomfördes.

Böljans Yngve Björklund blev seniormästare efter sekundstrid med Sven-Erik Stegeby från SGU, Sundsvall. Närmast dessa kom Åke Olsson, Olle Jönsson och David Viklander. Banan var förträfflig med plats för en hel del tankearbete och man kan jämföra den i svårighetsgrad med DM:s banan i dessa trakter för några år sedan. Start och mål var

Godtemplar-DM i orientering:

Yngve Björklund vann sekundstrid med S. E. Stegeby, Å. Olsson trea

förlagda till Borgsjöede skola och banorna var dragna söder om Ede och Parteboda, med slutsträckorna lagda i bygden strax norr om järnvägen.

Överlägsen segrare i juniorklassen var Gunnar Olsson, SGU, Sundsvall, och bland äldre och yngre oldboys visade sig resp. Gösta Nordberg och R. Pettersson. Bland flickorna placerade sig Astrid Edholm främst och lagpriset lade SGU, Sundsvall, beslag på.

Seniorer:

- 1) Yngve Björklund, logen Böljan, 1.25.08; 2) S. E. Stegeby, SGU, Sundsv., 1.25.50; 3) Åke Olsson, d:o, 1.30.50; 4) Olle Jönsson, SGU, Nedansjö, 1.31.27; 5) David Viklander, Magnus Huss, Erikslund, 1.51.35; 6) T. Dahlin, SGU, Sundsvall, 1.54.08; 7) S. Gulliksson, Magnus Huss, 1.59.04; 8) S. Asplund, d:o, 1.59.55; 9) S. Karlberg, SGU, Nedansjö, 2.03.13; 10) R. Carlsson, Magnus Huss, 2.06.30.

Oldboys, yngre:

- 1) Reinhold Pettersson, Flink och Färdig, Sundsvall, 2.03.40; 2) Axel Hädén, Vallens Framtid, 3.23.00.

Oldboys, äldre:

- 1) Gösta Nordberg, Rätt och Sanning, Sundsvall, 1.59.23.

Damer:

- 1) Astrid Edholm, SGU, Sundsvall, 1.33.53; 2) Gerda Nyberg, Folkets Lycka, Indal, 1.34.59; 3) Doris Jansson, Hällerberget, Sundsvall, 1.40.25.

Juniorer, 7 km:

- 1) Gunno Olsson, SGU, Sundsvall, 1.14.35; 2) Yngve Larsson, SGU, Nedansjö, 1.52.16; 3) B. Engelberktsson, Mag-

nus Huss, 1.53.53; 4) G. Ullberg, SGU, Stöde, 2.03.49; 5) L. Karlsson, Böljan, Njurunda, 2.22.50.

Lag:

- 1) SGU, Sundsvall (S. E. Stegeby, Å. Olsson, T. Dahlin), 4.50.48; 2) SGU, Nedansjö, 5.43.51; 3) Magnus Huss, Erikslund, 5.50.34.

Möbler

Mattor

Gardiner

Engelfeldts

TELEFON (växel) 55 820

ORDENSSYSKON!

Låt rengöra och justera Edra SKRIV- och RÄKNEMASKINER hos undertecknad.

LEON ÖSTERGREN. Bostad Kyrkogatan 43, Sundsvall. Tel. 1490.
Verkstad Rådhusgatan 29. Tel. 5240.

Försäljning av Erika skrivmaskiner samt Addo räknemaskiner, Färgband, Karbonpapper, Stenciler m. m.

MADONNA

Ur arkivets gömmor har vi plockat fram denna kliché, vilken föreställer en tavla som tillhör Statens museum för konst i Köpenhamn. Komposition och linjeföring placeras bilden i övergången mellan ung- och högrenässans och färgernas hållning är påverkad av venetianskt måleri. Vem som är mästaren vet man ej med bestämdhet, men kännare mena att det kan vara Boccaccio Boccaccio, som föddes i Ferrara omkring 1487 och huvudsakligen verkade i Cremona, där han avled 1524 eller 1525.

Folkhögskolan

vill och kan ge landsbygdens ungdomar den medborgarkunskap och allmänbildning som den behöver för en verksam insats i landsbygdens kultur-, medborgar- och arbetsliv. Att den dessutom — utan att särskilt motiveras kan ge och har gett otaliga senväckta landsbygdsbegåvningar en startmöjlighet på studievägen, är ett plus, som den icke bör lastas för.

Allra minst i dessa dagar, då man med ljus och lykta söker efter billiga utvägar att hjälpa lämpliga, handikapade landsbygdsungdomar till studier och utbildning är folkhögskolan ovedersägligen en av de snabbaste och billigaste genvägarna. Och vilken bana det sen gäller, så har den ungdom, som först gått igenom folkhögskolan, alltid fått ett gott omdöme för självstudieförmåga. Helt naturligt. Ty något mindre får folkhögskolan för sin del aldrig sikta mot, utan att svika sin egentligaste uppgift: personlighets- och medborgardaningen.

En landsbygdsungdom — och även allt fler stadsungdomar för varje år! — som vill bli agronom, lärare, lärarinna, sjuksköterska, skolköks- eller slöjdlärare eller lärarinna, föreningsombudsman o. s. v., journalist eller helt enkelt förbereder sig för högre studier på olika områden, men icke varit i tillfälle bevista de mångåriga förberedande skolor, som ligger i städer och samhällen, gör därför klokt i att använda folkhögskolans förberedelse.

Gunnar Furuland.

Dansken och motboken

Motboken — den populäraste boken i Sverige — skulle med säkerhet bli en bestseller, om det fanns möjlighet att överlåta den åt andra. Jag hade inte varit många dagar i Sverige, berättar den danske kåsören "Den Gyldenblonde", förrän jag stötte ihop med en god vän.

— Hur länge blir du?

— Fjorton dagar.

— Då skall du ha en motbok, du ska' se att du får ett par liter.

Jag kunde nog ha klarat mig utan, men när man har rätt till en motbok (vilket enligt svensk uppfattning

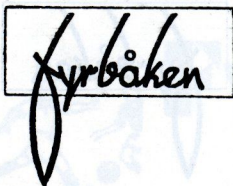
Forts. sid. 14.

GODTEMPLARE!

När Ni behöver någon artikel för för kontoret vänd Eder då med förtroende till undertecknad.

Vi föra marknadens förnämsta kontorsutensilier, såsom karbonpapper, färgband, stenciler, dupliceringspapper, alla slag av pärmar, häftapparater, nitar, alla sorters pennor, klister, celofanremsor, skrivmaskinspapper (genomslags-, post- och kuvert), pappersrullar till räknemaskiner, stämplor och stämpeldynor, pagineringsstämplor, brevkorgar och brevfack, skrivunderlägg och papperskorgar m. m.

A.-B. SELARCO, Stockholm.

Frigjorda hämningar

Femlingarna

är fortfarande i toppform och skördar massor av applåder och bifall i alla former var de visar sig. Bland de senaste platserna på deras framgångsrika väg kan nämnas Viskan, Hässjö och Skönvik och en av de närmaste dagarna kommer de till Lucksta. Alex Åsén i Sörberge tar gärna emot "beställningar" när som helst.

NYA TAG

Fort. från sid. 9.

luft, dignande frukter och skördar. Eller en ryttande höststorm som piskar vågorna mot klippor och stränder, så att skummet yr omkring en, är det inte en upplevelse det också? Man blir liksom själv utvädrad och luftad och får något av havets sälta över sig.

Ja, det är så, vi skulle börja vår nya termin. Liksom det är fruktens och skördens tid därute i naturen, så skulle nu också vi bära frukt. De krafter och impulser, som vi samlat under sommaren, de skola nu omsättas i praktiken och göras fruktbringande i I. O. G. T:s olika avdelningar, antingen det nu är G.-l., S. G. U., Scouting, U.-l. eller allt vad det heter skall snart arbetet vara i full gång ingen efter sommarens avbrott och splittring. Och det gäller att dra nytta av sommaren. Det gäller att skörda frukten av densamma. Hur ska det gå till undrar du kanske? Jo, genom att sätta in all den kraft och all den energi på det som är dig förelagt.

Rota inte i allt möjligt, som du inte har med att göra. Spring inte än hit än dit på möten och sammankomster. Bestäm dig för ditt arbete, din plats, ditt intresse och sköt det, giv dig åt det, så långt dina krafter och din tid räcker. Om det än kan synas dig vara en ringa uppgift du fått, så gör likväl det bästa och mesta möjliga av den. Då skall du finna glädje i den och då skall det bli framgång i arbetet.

Och när rutenhet och feighet möta dig, när osanning och halvhet sticka upp sina drakhuvuden, stå där då rakryggad med något av havets sälta över dig, såsom en som förmår att stå även när höststormarna rasa.

tf. Kc. S. Zaar.

Rapportera i god tid!

Nedanstående skildring är hämtad ur Dagens Nyheter.

Vid häradsrätten i den lilla Bergslagsstaden förekom häromdagen ett unikt mål. Det gällde rattfylleri och var det enda målet av den arten i de annars digra uppropolistorna. Vid målets uppropande steg en sympatisk och försynt man i drygt 30-årsåldern fram till domarbordet. Och så kom berättelsen i polisrapporten. Svaranden var från ett brukssamhälle någon mil från staden, och han var brandförman vid bruket. På själva pingstafton hade han suttit tillsammans med några goda vänner och pokulerat, och efter en stund hade de starka dryckerna och kanske i någon mån värkänslorna i förening stigit brandförmannen åt huvudet, och så kom han på den olycksaliga idén att pröva sina gossars beredskap vid brandlarm. Sagt och gjort. Han larmade brandmännen och rusade ned till garaget och satte sig upp i brandbilen, startade och körde cirka 8 meter. Då slog ångern över tilltaget ned på svaranden och han lät en annan brandman köra bilen tillbaka till garaget. De 8 meterna räckte ändå till för åtal för rattfylleri.

— Varför skulle ni hitta på med det här? undrade domaren, det var ju alldeles på tok att göra så.

— Det var det, instämde svaranden. och jag ångrar mig förfärligt över mitt dumma påhitt.

— Jag ser det på er, sa domaren, men gjort är gjort, och lagen stadgar fängelse i sådana här fall. Ändå är ni inte någon för samhället farlig individ.

Försvaret ingrep och yrkade dagsböter eller i händelse av fängelse villkorlig dom. Omständigheterna måste anses förmildrande.

— Det kan jag inte se, tyckte domaren, det kan inte anses förmild-

rande att på själva pingsafton en annars pålitlig och säker karl under spritens inverkan larmar brandkåren och gör sig skyldig till rattfylleri på brandbilen. Hela historien är ledsam, men knappast förmildrande.

Åklagaren framhöll att han personligen kände svaranden sedan 13 år tillbaka och kunde ge honom de bästa vitsord. Han ville heller inte motsätta sig varken böter eller villkorlig dom.

När ska det bli klart för alla, att en helnykter livsföring är det enda naturliga?

SKALDESTYCKE I AFTONBLADET

Från Finland väller en våg av smuggelsprit över landet, en våg som skall föra mycket elände med sig. Denna "hjälpverksamhet" har föranlett Aftonbladet att skalda följande under rubriken Gen-gåva:

Från Finland väller en våg av sprit, den väller mot Roslagens kust.

Så tackar Finland för allt vi sänt dit. Det verkar ej trevligt just.

Det hör till ovanligheterna att Aftonbladet har något emot sprit varifrån den än kommer, men tidningen har ju en erkänd "kameleontisk" förmåga.

*

— Jag har fått en så förfärlig gikt i vänstra foten!

— Det kommer med åren, min vän.

— Ja, men båda fötterna är väl för sjutton lika gamla!

*

Och så var det författaren, som suckade: — Det är minsann inte lätt att skriva en hårdkokt roman nu då det är gasransonering.

Värme- och sanitära installationer.

Golvbeläggningar

ALEX ÅSÉN

Fack 20, SÖRBERGE. Tel. 78511.

Marknadens förnämsta kontorsutensilier

saluföres av NORDISKA KARTRO A.-B., Vasagatan 9, Stockholm.

Representant: Sture Thelander, Kaptensgatan 15, tel. 5242, Sundsvall.

Stig Gerdin.

Dödens skördar

Logen Vivan i Vivstavarv har drabbats svårt i det två av dess medlemmar under den sista tiden vandrat till de länder varifrån ingen återvänder.

Den djupaste sorg och förstämning väckte det då budet den 25 september kom att Stig Gerdin förolyckats till döds under flygning. Han var en av de unga som vi satte särskilt hopp till. Alltid när tillfälle gavs och han hade permission från sin militärtjänst ägnade han logen all den kraft han var mäktig, han drog sig aldrig från arbete och en alldeles särskild förlust gjorde teatercirkeln Länkarna, där han räknades som en av de mest lovande unga förmågorna. Hans minne kommer alltid att leva friskt hos logen Vivan och förvisso även i vidare kretsar.

Inte fjorton dagar senare, den 8 oktober, ringde klockorna åter. Det var denna gång en broder ur en helt annan »årsklass» som skildes hädan. Ångbåtskaptenen P. V. Ahman hade begivit sig ut på den långa ovissa

Nykterhetsfolkets offensiv

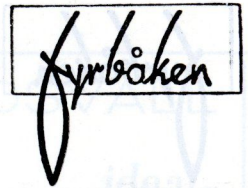
inför hösten föranleder en del kommentarer i S å n i n g s m a n n e n, vilken erinrar om att det nu är själva dryckesseden det gäller. Den förtjänar också att få sina fiskar varma. När man vet att dryckenskapen årligen framskapar tusentals alkoholister och gör obotlig skada i familjelivet, så förundrar man sig över den seghet varmed dryckeskulten omhuldas i vida kretsar.

Och dock borde envar ha en känsla av att helykterhet är den nya tidens signatur. Maskintekniken fordrar klara sinnen och hjärnor, trafikväsendet likaså, ja över huvud taget allt ordnat arbete. Hel- och halvberusningen borde rätteligen höra till det som stämplas med etiketten "föräldrat" och kastas i utvecklingens skräpkammare. Särskilt officiella festligheter borde vara spritfria. Detta lilla tuppfjät framåt borde vi äntligen vara mogna att ta!

Men samtidigt måste det sägas, att när staten går i spetsen med att lära sina medborgare supa å la motbok, så har de sunda krafterna inom folket alldeles för litet stöd från samhällets spetsar. Skandalöst litet, helt enkelt. Desto större heder åt dem som tänker självständigt och vågar gå mot strömmen.

Det är många fler än Såningsmannen, som är upprörda över statens småsnålhet. Och detta med rätta. Fanns det en ärlig vilja att komma tillrätta med alkoholproblemet, så skulle man från statens sida kunna göra betydligt mycket mera än vad som är fallet nu.

resan på det okändas hav. Vid sin död var han 66 år och logen hade han tjänat troget sedan sin avlägsna ungdom. Under senare år hade han inte möjlighet att deltaga mera aktivt i logens arbete, men vi vet att han städse hade den i åtanke, levde med den och gladdes åt dess framgång. Måhända må det särskilt antecknas att han tillhörde en kategori, som man mera sällan, tyvärr, finner i våra led. Han var ett lysande undantag från denna regel och han skapade respekt för sina åsikter. En respekt som kommer att vara den främsta beståndsdel i det ljusa minne som kommer att leva länge.

Regalier till Norge

Logerna i Norge har stora svårigheter att kämpa mot, när de nu åter får arbeta fritt. Deras lokaler är i allmänhet illa tilltygade, inventarierna förstörda och arbetsmaterielen bristfällig. Många svenska loger har hjälpt till att skapa förbättrade arbetsmöjligheter genom att de blivit fadderloge för en norsk loge. Men fortfarande är det stor brist på all slags arbetsmateriel. Logerna saknar i stor utsträckning regalier. Här skulle de svenska logerna kunna göra en stor insats. Många loger, som numera inte använder medlemsregalier, har säkerligen många sådana kvar i sina gömmor. De vanliga vita regalierna behöver väl i allmänhet bara ses över och tvättas för att kunna användas. Röda distriktslogeregalier kan förmodligen med lätthet göras om till tjänstemannaregalier i grundloge.

Vi vädjar alltså till samtliga grundloger att inventera möjligheterna. Sänd hit regalierna, så låter Storlogen tvätta och laga dem, som behöver ses om, varefter de skickas till den norska Storlogen för fördelning.

Kaffekoppar och annan servisutrustning är det också ont om i Norge. Att sända över begagnat porslin stöter inte på några licenssvårigheter. Finns det loger, som har bra begagnat porslin och som kan avvara en del till någon norsk loge, så vädjar vi att logen skänker det till norska Storlogen. Men låt det, liksom regalierna, gå centralt till Godtemplarorden, Vasagatan 9, Stockholm.

Godtemplarordens centralexpedition.

Hjälp

en nödlidande broder
eller syster genom

Nödhjälpsfonden

● Insänd bidragen
till DSk

Rupert Bonnströms Måleriaffär

Fredsgatan 8

SUNDSVALL

Utför alla slag av måleriarbeten
till humana priser

KOSTNADSFÖRSLAG PÅ BEGÄRAN

Tel. VERKSTADEN 2279 — BOSTADEN 1703

Dansken . . .

Forts. från sid. 11.

är detsamma som plikt) så var där inget annat att göra än att vandra iväg till "Stockholmssystemet". Tänk ett helt ämbetsverk, fullt med fina kontorsrum, konferensrum och allt möjligt vars enda uppgift är att se till att Andersson och Svensson får ett försvarligt kvantum sprit!

Jag ställde mig i kön för extra tilldelning. Framför mig stod en gubbe och en förstulen blick på hans ansökan upplyser mig om att "med anledning av min hustrus död anhåller . . ." Systemet beviljar tydligen extra sprittilldelning såväl till glädjande familjefester som till tragiska. Gubben lämnade sin ansökan, satte sig på bänken i närheten med ett mildrat drag i sitt sorgsna ansikte vi dtanke på vad som man ev. kunde räkna med att få ut. Tjänstemannen vid disken frågade honom: Hur många blir det på begravningen?

— Jaä det beror på hur många liter jag får, var det förnuftiga svaret.

Så blev det då min tur. Jag hade ansökt om tre liter.

— Men ni blir här bara 12 dagar, konstaterade tjänstemannen efter att ha undersökt mitt pass.

— Nej, från den 13 till 26 det blir gjorton dagar, svarade jag.

Han ger mig rätt, sticker till mig en nummerbricka och ber mig vänta.

Det är nervöst att sitta på systemet och vänta. Man ser, för sin inre syn hur ansökan vandrar från den ena mäktiga chefen till den andra.

Skön Kleopatra

Det ligger alltid ett kolossalt arbete bakom framställningen av en storfilm. I Bernard Shaw-filmen "Cesar och Kleopatra" t. ex. beredde en sådan detalj som Kleopatras dräkt en massa arbete. Här ses kostymexperterna i arbete med den egyptiska drottningens dräkt. Vidare ses ett huvud av Kleopatra med en av de frisyrer hon använde.

INTRESSANT STATISTIK

Tidningen Affärssekonomi har gjort en undersökning om nykterhetsrörelsens ställning inom de olika s. k. spridningsområdena för pressen, d. v. s. de områden inom vilka tidningarna från en stad har flertalet av prenumeranterna. Resultatet är mycket intressant ur Godtemplarordens synpunkt, dels därför att uppdelningen i spridningsområden återspeglar kommunikationernas fördelning, dels där-

I andanom upplever jag, hur en stor strk karl kommer fram till mig och ryter:

— Är det ni, som tror er om att dricka tre liter på 14 dagar?

Skräckscenen försvinner i det jag hör en älskvärd röst ropa upp nummer fyra (det var mitt nummer). Jag går fram till disken.

— Vi har beviljat er två liter.

Jag bugar tacksamt och vördnadsfullt och med motboken i handen kommer jag ut i solskenet och plötsligt slår det mig: Vad skall jag med sprit till, jag dricker ju inte brännvin.

Ingvar Nilsson kretsmästare

Timrå-Hässjö kretsloge har haft kretsmästerskap i orientering i terrängen norr om Hässjö kyrka. De bästa resultaten blev:

Seniorer, 9 km.: 1) Ingvar Nilsson, logen Vår Borg, 1.34.45; 2) Tage Asplund, d:o, 1.39.45; 3) Gunnar Petersson, logen Segerlönen, 2.11.00.

Segrare i de övriga klasserna blev: Nybörjare 9 km: T. Näslund, logen Vinterny, 2.03.25.

Juniorer, 5 km.: Ingvar Persson, logen Segerlönen, 1.32.00.

Damer, 5 km: Gunhild Viklander, logen Segerlönen, 1.04.45.

Samtidigt hade Söråkers IF sina klubbmästerskap för seniorer och juniorer. Resultat:

Seniorer, 9 km: 1) John Ahlgren, 1.31.00; 2) Ingvar Nilsson 1.34.45; 3) Stig Axberg 1.35.40.

Juniorer, 5 km.: 1) Kjell Åke Johansson 55.00; 2) Åke Strindlund 55.49; 3) Sune Andersson 1.28.30.

för att pressens hållning onekligen betytt och betyder så mycket för nykterhetsrörelsens frammarsch.

För vårt vidkommande, där alltså Medelpad förstärks med de norra hälsingesocknarna, har man utläst att godtemplarna har »god spridning». Det är bara fyra spridningsområden av 92 som kommer före detta. Efter som alla dessa fyra är grannar till vårt, skulle man alltså kunna tala om ett tätområde i godtemplarhänseende i södra Norrland och mellersta Norrland. Närmare detaljer om denna sak kommer i nästa nummer.

Kol - Koks Byggnads- material Tegel Trävaror

A/B. KOLIMPORTEN-LAURENTS
Storgatan 26. Tel. Namnanrop.
SUNDSVALL

Ordenssyskon!

Vid reparationer och
nybyggnader, vänd Eder
då med förtroende till

Lyréns
Målerifirma

Box. 449. Tel. 4465.

Bostad: Långgatan 71.

Verkstad: SJÖGATAN 21,
Sundsvall.

Vördsamt

Carl-Ivar Lyrén

UTFÖR ALLT INOM YRKET.

Skapa i samverkan

Konsum Erikslund

Allt i RADIO

REPARATIONER

RÖR

RESERVDELAR

Norrlands Radio

Storg. 9. Tel. 5380, bost. 68217.

Har levererat Radiogrammofonen
till Logen 2058 Vivan, Vivstavarv.

*För goda köp -
till rätt pris borgar*

konsumbutikerna

i Sundsvallsdistriktet.

Gynna Fyrbåkens annonsörer!

VID VISTELSE I SUNDSVALL

Besök **KpS** *självserving* ideal-
matställe
för alla!!

Inga
drickspengar

KOOPERATIVA PRODUKTIONSFÖRENINGEN

SE nyktert på inköpsfrågan:

Handla med förtroende i **DE PRIVATA
AFFÄRERNA**

Godtemplare!

Låt inbinda
Edra
böcker hos

Wikströms Eftr.

Fredsgatan 5. Sundsvall.

Byggnadsbolaget

HALLSTRÖM & NISSES

P. HALLSTRÖM
Kapten i v. v. k.

AND. NISSES
Byggn.-ingenjör

SUNDSVALL

Tel. 55590 (växel)

HUS- och FABRIKSBYGGNADER
BRO-, VÄG- och VATTEN-
BYGGNADSRARBETEN.

Rapporteringen

*utgör en värdemätare på
distriktets arbete!*

**Rapportera i tid för
tredje kvartalet!**

LANSJÄR

KVALITÉ och STIL till önskepriser

Salander

Föreningstryck:

Verksamhetsberättelser

Affischer

Program

Papper och Kuvert

samt Brevkort

Biljetter etc.

*God kvalité —
Rimliga priser!*

Nya Samhällets

Boktryckeri

Köpmangatan 5

Sundsvall

Tel. 4588.

☆ Bliv Lucia i Din egen bygd:

Sänd in Ditt fotografi

till

IOGT:s egen

LUCIA-TÄVLING

Nu inbjudas Medelpads alla vackra flickor till tävlan om vem som skall bli Lucia vid de evenemang IOGT och Nva Samhället arrangerar Lucia-dagen 1945

Tre Lucior - Tre platser:

Landskapet uppdelas i tre områden och varje område utser sin egen LUCIA, som kommer att hyllas vid strålande Lucia-soaréer i Godtemplarhuset Ånge, Vivansborg, Vivstavarv och Njurunda Folkets hus. Områdena utgöres av **1)** Västra Medelpad med Lucia-soaré i Ånge och Erikslund. **2)** Norra distriktet med Timrå, Skön, Alnö, Hässjö m. fl. kommuner norr om Sundsvall, med Lucia-soaré i Vivansborg, **3)** Njurunda med Lucia-soaré i Njurunda Folkets hus.

Vi återkomma senare till arrangemangen kring Lucia-firandet, nu gäller det för de unga flickorna runt om i distriktet att insända sina fotografier. Alla ha rätt att delta. Se till att fotografierna bli tydliga och så bra som möjligt, och inte för små.

Den 15 november är sista dagen för insändande av fotografier. Sedan en jury gjort en första gallring blir det läsekretsen som genom omröstning i Nya Samhället får kora de slutliga ljusdrottningarna.

Vid Lucia-dagens festligheter överlämnas ett vackert smycke till de utvalda Luciorna.

Fotografier insändas alltså senast den **15 november** till Fyrbåken, Kyrkogatan 24, Sundsvall, varvid namn och adress meddelas och om möjligt tel.-nummer.

